

Голям късмет извади тази вечер Минев, потръгна му, не може да каже точно как, но изведнъж усети, че подробностите, наречени от хората обстоятелства, се наредиха в негова полза. Особено като му се обади Петър Желязков. Петър Желязков му звънна по телефона и го покани у една приятелка. Приятелката се обадила с отчаян глас: ако тази вечер никой не дойде на гости, ще се случи нещо страшно, чувствавам, че нервите ми не издържат.

Хубаво стана, Минев тъкмо смяташе, че и неговите нерви ще изгърмят, ето че ще може да убие вечерните часове. Денят се беше проточил по всичките правила на ноември, удавен от топящ се сняг и мъгла; във въздуха се спотайваше закана, някой заплашваше с пръст, предупреждаваше за всесилието на вечността и безсилието на личността; в дълбокия сумрак и студа лицата на хората му изглеждаха като лица от восъчен музей, на всичко отгоре носовете им се удължаваха, но никой не предизвикваше смях, какъв ти смях в това замислено бързване между трамваите и колите, с прескачане на локви, какъв ти смях, когато снежната вода мокри краката през обувката.

Жена му четеше, дори не беше включила телевизора. Той влезе при нея, тя извърна глава, големите ѝ очи излъчваха редовете на скучната книга. Както винаги отказа да тръгне с него.

– Не забравяй, че е петък вечер – рече Минев.

– Аз чета.

– Прекъсни, ела да направим нещо.

– Какво?

– Ще видим.

– Студено е. – Тя се поколеба малко. – Чета.

Той тръгна и се замисли за четенето. Четенето е страшно удобство. Четенето може да се сравни с източен сарай, в който се разполагаш и се опускаш. Където и да се облегнеш – мекота, фонтани, ядеш баклави и ти е хубаво. Докато мислеше за тези неща, той си спомни чародейните часове на младостта, когато беше насаме с книгите и колко малко самотен се чувствуваше, колко много сред хората. Ако всички започнат поголовно да четат няма да има скука и напиване, ще има само висши четящи същества в компанията на велики умове. Какво е за него сега например това малко посещение при някакво женско същество, което хленчи от скука, пред общуването с един Гогол? О, при истинският Гогол всичко е комфортно и забавно, както при изкусно направен филм. Но Минев все пак не остана при Гогол, а крачи към мизерното женско същество; при него се отива без цветя, осведомява Петър Желязков.

Мизерното женско същество живееше на седемнайсетия етаж, там го отведе бързо движещ се асансьор. Докато влизаше в асансьора, направи му впечатление, че жилищната сграда е нова, боядисана в свежи цветове.

– Как няма да плачете – заяви Минев, – тук е чудесно, с тераса, от която се открива и небето, и Витоша, и дърветата долу. Ако искате да сте щастлива, живеете в мрачно жилище, в подножието на калкани. Един поизронен калкан пред погледа и нищо друго, това е разковничето. А вие какво – планини, простор, хора колкото щеш. Долу много хора, горе самичка жена. И много за пиене. Човек, като види толкоз неща за пиене, си вика: ами по-добре да се напия, отколкото другото.

– Кое друго? – запита Петър Желязков.

– Всичко друго – отвърна Минев.

– Добре, че дойдохте – рече домакинята, докато показваше етикетите на бутилките. – Иначе не знам.

Петър Желязков кимна, даде да се разбере, че се спира на този етикет. Но Минев посочи с пръст към водката; предпочитал водката пред уискито. – Погрешно е да се живее в красиви жилища – продължи Минев, – тук имаш всичко, пък и природата, и какво ти остава, остава ти да скочиш долу, а ако ги нямаш тези седемнайсет етажа, не ти се скача никъде. Погрешно е да се живее високо и пред Витоша. Поне да не беше тази тераса, а терасата ти предоставя пейзаж, все едно че имаш и апартамент, и вила. Вие спите на терасата, нали?

– През лятото.

– Трябва да живеете на партера, срещу калкан, който ръси хоросан. Духне ли вятър, мазилката влиза между зъбите, зъбите скърцат, мислиш си как да преодолееш скърцането и не остава време да скучаеш. Къде се е чуло за самотен човек, на когото зъбите скърцат, никъде не се е чуло. Като идвах насам, обаче видях, че носовете на хората са дълги; през зимата носовете на хората се удължават, а през лятото се скъсяват.

– Точно това и разправях, преди да дойдеш – рече Петър Желязков, – да не скача от седемнайсетия етаж, защото...

– Напротив, такъв скок е полет.

– Ще полети, но към хората, а трябва да се лети от хората нататък – рече Петър Желязков.

– Хората около теб, а ти размазан – забеляза инцидентно поканеният. – Долу тротоар ли е?

– Теменуги.

– Ха така, хората идват и те намират сред теменугите. Ужас.

– Но вие как успяхте да видите Витоша? – учуди се домакинята. – Вижда се само нощта.

– Но ако не беше нощта?

– Щеше да бъде мъглата, зимата.

– Да, но има време, когато няма нито зима, нито мъгла.

– Ох, лятото!...

– И тогава ли скучаете?

Домакинята се замисли.

– Много.

– Това е – рече весело инцидентно поканеният Минев.

– Тя ме е викала и през лятото – рече Петър Желязков. – Спасявал съм я и през лятото. От терасата наистина се вижда Витоша и е много просторно, а долу е пълно с тополи и хора.

Петър Желязков и домакинята отпиха от уискито, а Минев от водката. Без да го питат, инцидентно поканеният допълни, че това е най-хубавото жилище, което може да се желае, след като разбра, че всъщност терасите са две; тук има всички условия за удобен живот, заедно с това се чувствуваш в планината, близо си до звездите, но в подобни жилища се случват доста непредвидени случки.

– В смисъл? – попита домакинята.

– Стига сме говорили за лошото – рече Петър Желязков.

За да отклони настроението в друга посока, домакинята включи магнетофона. Докато натискаше бутона, запита: – Бах или Моцарт?

– Моцарт! – казаха едновременно мъжете.

Насъбраха се доста неща – хубаво жилище, хубави хора, хубаво пиене, на всичко отгоре и Моцарт. Това принуди домакинята да въздъхне:

- Нещо ми олеква! А преди това, може би от времето...
- Не е от времето! – отсече Минев. – Не месете времето.
- Точно от времето е! – рече Петър Желязков.
- Ами!
- Слушай мен, от времето е!
- Моцарт наистина успокоява – рече домакинята.
- Но ми напомня за бедна епоха. – И понеже го погледнаха учудено: –

Придвижвали са се с коне, по улиците фенери. Представям си как е миришело на газ и фъшкии. Където отидеш, вони. По дворовете боклуци...

- Вярно, как ли е ставало изхвърлянето на боклуците от градовете?
- Ами както у Дикенс – поясни Минев.
- Как е у Дикенс?
- Зле.
- Харесва ли ви водката?
- В такива вечери ми харесва всичко. Мога ли да погледна от терасата?

Минев излезе на терасата и погледна през рехавото сено на мъглата. Долу пробягваха светлинките на колите, някъде напред, встрани и в дълбочина се простираше нощта, пълна с нищото, отделяща техния малък свят от световите на другите. Той почувствува тръпката на студа, но не побърза да се прибере, а си помисли колко малко му трябва на човека, много малко, две-три думи, може да са хубави, може да са лоши, на някои хора сигурно им стигат и няколко псувни, но изведнъж на човек му олеква. Инцидентно поканеният Минев се почувствува ефирен, приближи се до перилото и погледна надолу. Мъглата можеше да го задържи дълго във въздуха, а и той е вече толкоз лек, не е изключено да пада поне половин час. Как му се ще да опита. Хвана парапета с лявата ръка, постави чашата върху него. Студената материя на желязото го призова към прескачане. Той мислеше за всичките тия неща, включително за неизживяното дотогава усещане – студът на желязото да те предизвиква към скок.

– Допускаш ли? – рече тихо домакинята.

– Не вярвам – отвърна тихичко Петър Желязков, без да отделя чашата от устата си.

– Може би е позьор.

– Е, как...

– Няма човек, който да не е позьор. Нека си достави удоволствие да ни помъчи. Важното е, че те спасихме.

– Безкрайно съм ти благодарна. Беше страшно... Чакай!

– Телефонът. – Тя мина в антрето и се върна – Тебе търсят, Петре.

Домакинята излезе на терасата.

– Вече ми е противно да стоя на терасата, най-хубавата територия ми стана неприятна. А по-рано я обичах, прекарвах цялото си време тук, през лятото спях ей там, на кушетка.

– Вие имате толкоз много неща – забеляза Минев.

– В смисъл?

– Всяко нещо от вашия дом е прецизно. Човек може да наблюдава дълго дори само пишещата ви машина. Тя сякаш се свързва с интериора. Всеки предмет блести от чистота... Приготвили сте се сигурно за дълъг, удобен живот.

– Представете си, търсят Петър.

– Той има такива навици.

– Да го търсят ли?

– Остава следа на майка си.

– Не съм виждала човек с повече приятели – рече домакинята.

- Наистина – съгласи се Минев.
- Той никога няма да усети истинска самота.
- Според мен – голям самотник!

Прибраха се в топлината и се заслушаха в Моцарт. През стената бучеше гласът на Петър Желязков. Накрая Петър Желязков трясна слушалката и нахълта при тях.

– Един приятел... Заплашва! – той изпразни чашата си. – Ако не отида, щял да стори нещо страшно, но ще отида, защото не е малко луд.

- Какво му е? – запита домакинята.
- Не знае, нещо му тегне.
- Тръгваш ли?
- С него шега не бива.
- А защо не го поканиш тук?

Домакинята и инцидентно поканеният Минев отново заслушаха Моцарт. Петър Желязков отиде при телефона. Върна се и домакинята му наля уиски. Тримата слушаха и пиеха.

– Музиката ме прави щастлива! – въздъхна по едно време домакинята. – Ще дойде ли?

- Да.
- Защо се беше разврякал?
- Говорело му се с някого – рече Петър Желязков и добави тихо: – Всеки иска да говори. Това на нищо не прилича...

– Млъкни! – Минев гледаше мрачно. – Теб ли ще слушаме или Моцарт?

– Моцарт – отвърна Петър Желязков, но потънал в музиката, той се ослушваше и за звънеца на входа.